

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

с. Верхний Услон

«2017-2019 елларга Югары Ослан муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау» программасын раслау турында

Районның экологик хәлен яхшырту максатыннан, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты КАРАР БИРӨ:

1. «2017-2019 елларга Югары Ослан муниципаль районының әйләнә-тирә мохитне саклау» программасын (1-нче кушымта) расларга.
2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең төзелеш, торак – коммуналь хужалык, элемтә һәм энергетика буенча урынбасары-Р.Г.Мунасыповка йөкләргә.

Башкарма комитет Җитәкчесе

Л.С. Хакимянов

Өзерләде һәм бастырды:
Московкин А. А.
3 нөсхәдә

Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының
2016 елның "_____" декабреннән
№____ карары белән
РАСЛАНДЫ

«2017-2019 елларга Югары Ослан муниципаль районының
эйләнә-тирә мохитен саклау»
ПРОГРАММАСЫ

Югары Ослан
2016 ел

Программаның исеме	«2017-2019 елларга Югары Ослан муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау» программасы
Программаны әзерләү турында карар кабул итү датасы (аны раслау датасы, исеме һәм тиешле норматив акт номеры)	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының 2016 нчы елның _____ декабрдә карары
Заказ бирүче	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты
Максат	Табигать ресурсларыннан рациональ файдалану, шулай ук Югары Ослан муниципаль районының табигый мохитен торгызуга, саклауга һәм аның сыйфатын яхшыртуга юнәлтелгән конкрет чараларны гамәлгә ашыру
Бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - әйләнә-тирә мохит мониторингын һәм оештыру-оператив идарә итү системасын камилләштерү; - өлеге программага кертелгән чараларны этаплап гамәлгә ашыруны тәэмин итү. акчаларны вакытында һәм максатчан финанслау, алардан файдалану; - халыкның барлык катламнарында гомуми экологик белем бирү сәясәте үткәру.
Программаны башкаручылар	Югары Ослан муниципаль районы башкарма комитеты, Югары Ослан муниципаль районы авыл җирлекләре, район предприятиеләре һәм оешмалары
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	Программа 2017-2019 ел дәвамында гамәлгә ашырыла.
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджеты, җирле бюджет, район предприятиеләре һәм оешмалары акчалары, башка чыганаclar - 12 348 мең сум (4 116 мең сум).

Кереш

Соңгы вакытта дәүләт дәрәжәсендә дә, ижтимагый аңда да цивилизациянең алга таба үсеше, табигый рәвештә, табигатькә кертелә торган үзгәрешләргә карамыйча, гадәтләнгән дәрәжәдә фәнни-техник прогресстың алга таба үсеше еш кына кире кайтарылмый торган, кире кайтарылмый торган, куркыныч, ә бәлки, фаҗигале нәтижеләргә китерәчәген, барыннан да элек, кешенең үзе өчен планетаның иң мөһим биотик өлеше булуын аңлау ныгый. Татарстан Республикасының социаль-иқтисадый, хужалык һәм экологик бурычларны баланслы хәл итүне гамәлгә ашыручы озак вакытлы экология сәясәтенең фәнни нигезе булып Татарстан Республикасының табигатьтән нәтижелә файдалануга һәм әйләнә-тирә табигать мохитенә тискәре йогынтыны киметүгә юнәлдерелгән тотрыклы үсешкә күчү концепциясе тора.

Югары Ослан муниципаль районында әйләнә-тирә мохитне саклау һәм табигать ресурсларыннан нәтижелә файдалану мәсьәләсе, нигездә, авыл хужалыгы характерына карамастан, аеруча әһәмияткә ия. Миллионлы шәһәр (Казан) белән күрше булу Казан сәнәгатенең һәм транспортының да, аның халкының да безнең район экосистемасына шактый антропоген йогынты ясый. Экологик проблемалар спектры аларны хәл итү һәм Югары Ослан муниципаль районы территориясенең табигый-тарихи (табигый) потенциалын саклау өчен кичектергесез һәм комплекслы якин килү таләп итә, бу жәмгыятнең сәламәтлеге һәм байлыгы күп яктан шуңа бәйле.

2. Югары Ослан муниципаль районында әйләнә-тирә мохитне анализлау.

2.1. Атмосфера һавасының торышына анализ.

2-тп (һава) хисабы мәгълүматлары буенча, Югары Ослан муниципаль районы һава бассейнына бер ел эчендә чыгарыла:

каты матдәләр	16,31 тонна
сернистый ангидриды	0,31 тонна
углерод оксиды	42,72 тонна
азот оксидлары	10,86 тонна
углеводородлар (ЛОСтан башка)	37,4 тонна
ЛОС	4,1 тонна
Башка	92,32 тонна

Атмосферага ташланган зарарлы матдәләрнең шактый өлешен ягулык яндырганда барлыкка килгән котельныйлар һәм эре авыл хужалыгы предприятиеләре эшчәнлегенә продуктлары чыгара.

Югары Ослан муниципаль районының “М7-Волга Москва-Уфа” федераль трассасы һәм Казан - Буа - Ульяновск субъектара автомобиль юлы - 2 автомобиль юлы атмосфера һавасын пычратуга сизелерлек өлеш кертә.

Атмосфера һавасының сыйфатын тикшерү ТР буенча Роспотребнадзорның Яшел Үзән районындагы һәм Яшел Үзән шәһәрәндәге территориаль бүлгәгә көчләре белән алып барыла.

2.2. Су ресурсларының торышына анализ.

Югары Ослан муниципаль районын су белән тәмин итү жир асты чыганаclarыннан, чишмәләрдән каптаж белән башкарыла.

Суүткәргечләрнең күп өлеше реконструкцияләүне, киңәйтүне, техник яктан яңадан кораллануны таләп итә, бигрәк тә су әзерләү технологиясә өлешендә. Сквжиналар күпчелек очракта автомат идарә белән жиһазланмаган, бу исә су күтәрү жиһазларының еш аварияләренә китерә. Гамәлдәге суүткәргеч чөлтәрләрнең һәм корылмаларның нык тузуы аркасында икенчел пычрану күзәтелә. Фајдаланучы суның төп пычратучылары булып югары минерализация, катылык хезмәт итә.

Бары тик Югары Ослан район үзәгендә генә үзәкләштерелгән канализация системасы бар, ул халыкның 12 процентын колачлый. Гомуми озынлыгы 11,3 км, канализация чөлтәрләренә уртача тузуы 45%. Калган торак пунктларда агып төшүче сулар чүп-чар чокырларына агып төшә.

Үзагышлы коллекторлар системасы тарафыннан жыелган торак төзелештән чит ил сулары 92м³/сәг житештерүчәнлегә КНС-2 канализация насос станциясенә керә, аннан электр коллекторы Ø110 аша агым коллектор Ø225мм коесына жибәрелә һәм алга таба КНС-1 керә. КНС-1 житештерүчәнлегә - 102 м³/сәгать һәм ике башлангыч коллектор Ø160мм буенча стоклар 600 м³/тәүлек житештерүчәнлегә булган биологик чистарту корылмаларының кабул итү камерасына керә.

2016 елның 01 гыйнварыннан 30 сентябрәнә кадәр «Татарстан Республикасында гигиена һәм эпидемиология үзәкләре» ФДССУнең Яшел Үзән

районында һәм Зеленодольск шәһәрәндә урнашкан югары Ослан бүлгә тарафыннан үзәкләштерелгән хужалык-эчәр сулар белән тәмин итү чөлтәрәннән эчә торган су пробасы микробиологик күрсәткечләренә тикшерелдә - 57 бер., чистартылганнан соң чистартылган сулар «Таткрахмалпатока» ААЖ - 1, канәгәтләнәрлек булмаган анализлар юк.

Югары Ослан муниципаль районында берничә кече елга ага: Сулица, Шиш, Морквашка, Чангара.

2.3. Житештерү һәм куллану калдыклары.

Югары Ослан муниципаль районы территориясендә 169 мең кубометр проект куәте булган Воробьевка авылы янындагы 1 полигон бар. Бүгенгә көндә полигонның тулылыгы - 140,22 мең куб.м, бу 83% тәшкил итә.

Югары Ослан муниципаль районының кискен проблемасы - каты көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару. Әлегә проблема өлешчә яңа каты көнкүреш калдыклары полигонын тапшырганда хәл ителәчәк, аны төзү Мақыл авылы янында төзеләп бетмәгән полигон базасында планлаштырылган. Шулай ук районны торак пунктларга урнаштыру өчен махсус техника, контейнерлар һәм контейнер майданчыклары белән тәмин итү мәсьәләсе дә тора.

3. Комплекслы программаның максатлары һәм төп бурычлары

Әлегә программаның максаты - табигать ресурсларын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәте булдыру, шулай ук Югары Ослан муниципаль районының табигый мохитен торгызуга, саклауға һәм аның сыйфатын яхшыртуга юнәлтелгән конкрет чараларны гамәлгә ашыру.

Куелган максатларга ирешү түбәндәге бурычларны хәл итү юлы белән тәмин ителергә мөмкин:

- әйләнә-тирә мохит мониторингын һәм оештыру-оператив идарә итү системасын камилләштерү;
- әлегә программага кертелгән чараларны этаплап гамәлгә ашыруны тәмин итү, акчаларны үз вакытында һәм максатчан финанслауны, алардан файдалануны;
- халыкның барлык катламнарында гомуми экологик белем бирү сәясәте үткөрү.

Комплекслы программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа проектында түбәндәге финанслау чыганақлары каралган: РФ бюджеты, республика бюджеты, Югары Ослан муниципаль районы бюджеты, предприятие һәм оешма чаралары, башка чыганақлар.

Программа иң өстенлекле юнәлешләр буенча Югары Ослан муниципаль районының экологик торышын исәпкә алып формалаштырылды. Гомумән алганда, 2017-2019 елларга программаны гамәлгә ашыру өчен 12348,0 мең сум күләмендә финанслау кирәк.

5. Программа чаралары исемлеге

№ т/б	Чара	Башкаручы	Үткөрү	Эшләрнең бөясе (мең сум.)			Финанслау чыганагы	Көтелгән нәтижә
				2017	2018	2019		
1. Оештыру эшләрә								
1.1	Табигать саклау эшчәнлегенең өстенлекле юнәлешләрә буенча муниципаль районның норматив актларын эшләү	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты	2017-2019 ел	-	-	-	-	
1.2	Муниципаль районда табигатьтән файдалану һәм санитар-эпидемиологик иминлек комиссиясе эшен оештыру	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты	2017-2019 ел	-	-	-	-	
2. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру чаралары								
2.1	Потенциаль куркыныч объектларны (куркыныч житештерүләрне, шул исәптән пестицидлар һәм агрохимикатларны, нефть продуктларын саклау объектларын һ. б.) инвентарлаштыру	Югары Ослан муниципаль районы авыл хужалыгы идарәсе, Югары Ослан муниципаль районы авыл жирлекләрә	2017-2019 ел				-	Атмосфера һавасына, су һәм жир ресурсларына техноген йөкләнешне киметү

2.2	Карьераларны торгызу	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты	2017-2019 ел	3116	2816	500		Жир ресурсларына технологик йөкләнешне киметү, жир ресурсларын торгызу
3. Су ресурсларыннан нәтижәле файдалану һәм су объектларын саклау чаралары								
3.1	Муниципаль район территориясендә урнашкан чишмәләргә төзекләндерү буенча чаралар үткөрү, аларны предприятиеләргә беркетү	Югары Ослан муниципаль районы авыл жирлекләре	2017-2019 ел	0	150	550	МО бюджеты, предприятиеләр чаралары	Су ресурсларын нәтижәле һәм рациональ файдалану
4. Атмосфера һавасын саклау гамәлләре								
4.1	Автотранспортта контроль-көйләү эшләре	Югары Ослан муниципаль районы предприятиеләр һәм оешмалары	2017-2019 ел	-	-	-	-	Атмосфера һавасына зарарлы матдәләр чыгаруның кимүе
4.2	Автотранспортка зарарлы матдәләргә чыгаруны киметү чараларын көртү (присадкалар белән моторлы майлар куллану, нейтраллизаторлар урнаштыру)	Югары Ослан муниципаль районы предприятиеләр һәм оешмалары	2017-2019 ел	-	-	-	-	Атмосфера һавасына зарарлы матдәләр чыгаруның кимүе
5. Житештерү һәм куллану калдыкларын утильләштерү, туплау, күмү								

5.1	Контейнер майданчыкларын төзеклөндөрү һәм бункерлар сатып алу, шулай ук чүп-чар чыгару өчен махсус техника сатып алу	Югары Ослан муниципаль районы авыл жирлекләре	2017-2019 ел	400	400	1600	муниципаль берәмлек бюджеты	Район т. п. чүп жыю буенча эшчәнлекне киңәйтү
5.2	Авил торак пунктлары һәм бакча ширкәтләре территорияләрендә рөхсәтсез каты көнкүреш калдыкларын урнаштыру буенча ярдәмче программалар эшләү һәм гамәлгә ашыру	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты	2017-2019 ел	600	600	1266	муниципаль берәмлек бюджеты	Район территориясен чистарту
6. Үсемлекләр дөньясын яшеллөндөрү һәм саклау								
6.1	Санитар-саклау зоналары, м. р. торак пунктлары чикләрендә автомобиль транспорты тукталышлары территорияләрендә яшел үсентеләр утырту, паркларны, скверларны төзеклөндөрү	Югары Ослан муниципаль районы авыл жирлекләре	2017-2019 ел		200	200	муниципаль берәмлек бюджеты	Атмосфера һавасын чистарту
6.2	Урман фондын чистарту	"Идел буе урманчылыгы" ДБУ	2017-2019 ел	-	-		-	Район территориясен чистарту
7. Экологик тәрбия, белем һәм агарту								
7.1	Балаларга һәм яшьләргә өзлексез экологик тәрбия бирү, белем бирү һәм агарту подпрограммаларын эшләү һәм тормышка ашыру	"Мәгариф бүлеге" МКУ	2017-2019 ел	-	-	-	-	Халыкка экологик тәрбия бирү
7.2	Мәктәп балаларының махсуслаштырылган экологик лагерьларын һәм экологик	"Мәгариф бүлеге" МКУ	2017-2019 ел	-	-	-	-	Халыкка экологик тәрбия бирү

	сменаларны, жэйге сәламәтлөндөрү лагерьяларында отрядларны оештыру							
7.3	Массакуләм мәгълүмат чаралары, басма басмалар, Интернет челтәре аша халыкны даими мәгълүмати-хокукий яктан агарту эшен оештыру	"Татмедиа "ААЖ	2017-2019 ел	-	-	-	-	Халыкка экологик тәрбия бирү
БАРЛЫГЫ				4116	4166	4116		

6. Идарә һәм программаны үтәү барышын контрольдә тоту

Программаны үтәү барышына гомуми мониторинг муниципаль районнарның жирле үзидарә органнарының экологик иминлекне тәэмин итү эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләү индикаторлары күрсәткечләренә бәйле.

7. Программаны эшләгәндә һәм гамәлгә ашыруганда кулланыла торган юридик һәм хокукий документлар

1. «Әйләнә-тирәлекне саклау турында» 10.01.2002 ел, № 7-ФЗ Федераль закон;
2. «Атмосфера һавасын саклау турында» 04.05.1999 ел, № 96-ФЗ Федераль закон;
3. 2009 елның 15 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасы Экология кодексы»
4. «Житештерү һәм куллану калдыклары турында» 2014 елның 29 декабрдәгә 458-ФЗ номерлы Федераль закон;
5. «Татарстан Республикасы шәһәрләре һәм муниципаль районнары территорияләрен чистарту буенча санитар-экологик икеайлык кысаларында чаралар үткөрү турында» 2016 елның 21 мартындагы 452-р номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты күрсәтмәсе